

مراسم بزرگداشت لعبت در لندن

آمدید، در آغاز درودی می فرستیم به اندیشه و اندیشه وران، به هنر و هنرووران، به مردمان سرزمین خودمان. درود به آزادگی و آزاد اندیشی. به دنبال این مقدمه زندگینامه مصور لعبت والا به صورت اسلاید و در حالی که خود وی آن را گویندگی می کرد روی پرده بزرگی به نمایش درآمد.

لعبت گفت: « رخساره » مادرم دختر کدخدای روستایی در خلخال

و پدرم نتیجه عباس میرزا و خواهر بزرگم همسر احمد شاه قاجار بود. اسلایدهای دیگر مربوط میشد به فعالیتهای لعبت والا در دوران خدمت در وزارت فرهنگ و هنر و شرکت او در جلسات و اجتماعات فرهنگی، ادبی، هنری و اجتماعی.

پس از نمایش این اسلایدها، دکتر بیژن شفیقیان داماد لعبت از چگونگی آشنایی اش با شیوا همسر خود در دورانی که هر دوی آنها در دانشکده پزشکی تحصیل می کردند گفت و یادآور شد که با کمال تأسف باید بگویم شیوا ذوق و قریحه شاعری را از مادرش به ارث نبرده است.

دکتر محمود خوشنام نویسنده و هنرشناس معروف سخنران بعدی مراسم بود. او به سابقه آشنایی اش با لعبت والا اشاره کرد که از تهران شروع شده و

مراسم بزرگداشت لعبت والا شاعر، نویسنده،

ترانه سرا، روزنامه نگار و همکار قدیمی کیمهان یکشنبه شب پیش در سالن شهرداری منطقه چلسی لندن با حضور گروه زیادی از اهل ادب و فرهنگ دوستان، همکاران و بستگان او برگزار شد.

برای شرکت در این مراسم شماری از شعرا و نویسندگان سرشناس از جمله سمین بهبهانی، محمد عاصمی، محمود خوشنام از ایران و نقاط دیگر جهان به لندن آمده بودند و علیاحضرت شهبانو فرح، مهرداد پهلبد، شجاع الدین شفا با ارسال پیامهایی از مقام و دستاوردهای ادبی و فرهنگی لعبت والا در نیم قرن گذشته تجلیل کردند و تلاشهای او را در مبارزه برای آزادی زنان در ایران ستودند. فخری نیکزاد مجری برنامه در آغاز مراسم گفت: به جشن گرامیداشت لعبت والا خوش

در کیهان لندن ادامه یافته بود. خوشنام گفت: یکی از ترانه های فاخر خانم والا را به نام «اوج» که

است که به اصطلاح شمشیر را از رو بستند و با خشک اندیشی و در راه اعتلای حقوق زنان تلاش

فرامرز پایور روی آن آهنگ گذاشته و نادر گلچین آنرا در یادواره حسین تهرانی تنبک نواز مشهور خوانده است به ارمغان آورده ام. این آهنگ سپس پخش شد.

پیام خاطره پروانه از تهران، فضای سالن را دگرگون کرد و اشک از چشمان حاضران سرازیر نمود. خاطره در بخشی از پیامش که از فضای غم انگیز کنونی ایران حکایت داشت گفت: من ناتوانم و با مصرف دارو و مسکن روی پا می ایستم و هنگام اجرای برنامه به پیانو تکیه می دهم. در واقع من کنج غمخانه زندگی ام تا بمیرم.

در بخش بعدی برنامه پیام مهرداد پهلبد وزیر پیشین فرهنگ و هنر، شجاع الدین شفا معاون پیشین فرهنگی دربار شاهنشاهی و نویسنده معروف و سیروس آموزگار نویسنده و وزیر پیشین اطلاعات پخش شد. شجاع الدین شفا گفت: لعبت والا از جمله زنان مبارز، فعال و آزاداندیش بوده

کردند.

سیروس آموزگار نیز از تسلط و تخیل داستانی لعبت و مهارت او در به پایان بردن قصه گفت و افزود: من و لعبت والا عضو کمیسیونی بودیم که هفته ای یکبار در تالار رودکی به بررسی داستانهایی که برای باله و اپرا انتخاب می شدند می پرداختیم. پس از آن پیامهای جواد مجابی، پری سکندری، دکتر ماشاءالله آجودانی، اسماعیل نوری علاء، شکوه میرزادگی، نادر صدیقی، عباس پهلوان و اسماعیل خویی پخش شد.

جواد مجابی گفت: شعرهایی که در آغاز دهه ۱۳۳۰ از لعبت می خوانیم، شعرهایی است که درباره تولد و تشخیص زن در جامعه ایران گفته شد این شعرها در فضایی احساساتی جریان دارد و در آن ایام در مجله تهران مصور در تیراژ بالا منتشر می شد.

در دفتر شعر « گسسته » از لعبت به مضامین زیادتر و محتوای پخته تر با نوعی خودآگاهی بر میخوریم و زن به عنوان فرد مستقل در جامعه هستی مسائل خود را بیان می کند. شمسی عصار (شوشا) که تاکنون چند کتاب پر فروش به زبان انگلیسی درباره ایران نوشته دو شعر لعبت والا را که به زبان انگلیسی ترجمه کرده بود خواند. عبدالوهاب شهیدی خواننده معروف « آن نگاه گرم تو » در پیامی که از ایران برای لعبت فرستاده بود گفت:

یک دامن اشک دارم و یک سینه آتشم

پر، واکن ای صدای تو جان شمع سرکشم

آذر پژوهش گوینده قدیمی رادیو و برنامه گلهای که از پاریس برای شرکت در این مراسم به لندن آمده بود شعری از لعبت با عنوان « سرکش » خواند. آنگاه محمد عاصمی در سخنرانی مفصلی از دوستی قدیمی خود با لعبت گفت و افزود: دیدار لعبت والا و سیمین بهبهانی دیدار با جوانی است. عاصمی درباره دوران بازیگری اش در تئاتر و آشنایی اش با لعبت که مدتی در کار طراحی لباس بازیگران و طراحی صحنه فعالیت داشته صحبت کرد و چند اتفاق جالب و شنیدنی را که در تئاترهای آن دوران لاله زار روی داده بود تعریف کرد. پس از پایان صحبتهای عاصمی پیامی از پرویز صیاد پخش شد. صیاد در پیامش گفت: با لعبت والا زمانی آشنا شدم که در جوانی برای گرفتن لباس بازیگران به تئاتر نصر در لاله زار رفتم.

دکتر صدرالدین الهی روزنامه نگار، نویسنده، مترجم، استاد روزنامه نگاری، مسئول صفحه یادداشتهای بدون تاریخ کیهان لندن در پیام خود ابتدا شعری از ژاک پرور شاعر فرانسوی خواند و بعد اشاره کرد که ۶۰ سال پیش در یک جنگ شعر از شعرای زن خارجی که به فرانسه ترجمه شده بود شعر کلاس زندگی از لعبت را که با الهام از

شعر ژاک پرور سروده بود به فرانسه ترجمه و در آن جنگ آوردم.

دکتر الهی گفت لعبت زنی است همه فن حریف که در مهربانی نیز نمونه کامل یک زن مترقی و متحد ایرانی است. او در مجله تهران مصور صفحه شعر و ادب و صفحه زنان را اداره می کرد و هنگامی که سردبیر این مجله بود با او همکاری دلپذیری داشتیم. لعبت والا نخستین سردبیر زن مجله سیاسی ایران بود بدون آنکه بخواهد در این مجله زن سالاری را رونق دهد. احمد احرار نیز پیامی از پاریس برای لعبت والا فرستاده بود. در این پیام او گفت: لعبت والا خانمی است شایسته و به معنای کلمه والا. آشنایی من با خانواده والا به سالهای دور بر میگردد و نام مجله تهران مصور و تئاترهای دهقان و تهران را به یاد می آوردم. احمد احرار گفت: خانم لعبت والا تصمیم گرفته اند هم والا بمانند و هم لعبت.

سردبیر کیهان اضافه کرد از جانب یکایک کارکنان کیهان لندن و همچنین از سوی دکتر مصباح زاده مدیر و بنیانگذار کیهان که این روزها در بستر بیماری است و قدرت تحرک ندارد و همگی قبول دارید که جایش در این مجلس باشکوه خالی است، از برگذارکنندگان برنامه و یکایک شما تشکر میکنم.

در دنباله مراسم علی بهبهانی فرزند سیمین بهبهانی درباره داستان نویسی لعبت والا صحبت کرد و بخشهایی از یکی از داستانهای وی را خواند. سپس شاداب وجدی، شیرین رضویان و زیبا کرباسی زنان شاعر مقیم لندن شعرهایی برای لعبت خواندند و بعد نوبت به سیمین بهبهانی شاعر مبارز و بلند آوازه ایران رسید که از ایران برای حضور در این مراسم آمده بود. خانم بهبهانی در آغاز صحبتهایش به حضور آذرپژوهش، فخری

نیکزاد، شاداب وجدی، شیرین رضویان و زیبا کرباسی اشاره کرد و از سابقه پنجاه ساله دوستی با لعبت والا گفت. سپس چند لطیفه تعریف کرد و خطاب به حاضران گفت ای طبقه برگزیده و روشنفکر چرا با هم مهربان نباشیم؟ چرا باید نسبت به یکدیگر نیروی دافعه داشته باشیم. سیمین ادامه داد به لعبت گفتم فروتنی صفت خوبی است اما نباید خودمان را فراموش کنیم. بعد از صحبت‌های خانم بهبهانی نوبت به عطا شفیقیان هنرمند و نوه خانم والا رسید. عطا قطعه ای را که برای مادر بزرگش نوشته بود با عنوان « افق نو » با ارگ نواخت. پیمان خسروی در اجرای این قطعه عطا را با ویلن همراهی می کرد.

در پایان برنامه، لعبت والا ضمن تشکر از برگزارکنندگان و حامیان مالی برنامه گفت زبانم برای تشکر از همه عزیزان قاصر است بنا براین یک رباعی می خوانم که شاید سپاس مرا برساند.

گر عمر دوباره از خدا بستانم
صدسال دگر زنده به دنیا مانم
هر روز حدیث حق شناسی خوانم
ای دوست سپاس مهر تو نتوانم

لعبت گفت سیمین بهبهانی دوست و نیمه دیگر من است که در سالهای دور و از دوران تحصیل در دانشکده ادبیات تاکنون با هم حشر و نشر داشته‌ایم. لعبت سپس شعری را که برای سیمین بهبهانی سروده بود خواند و آنگاه لوح یادبودی از سوی خانم جمیله خرازی مدیر بنیاد فرهنگی توس به لعبت والا تقدیم شد. برنامه بزرگداشت لعبت والا با حمایت‌های مالی بنیاد توس و همکاری دکتر شیوا شیبانی پا گرفت. مقدمات تهیه این مراسم از شش ماه پیش آغاز شده بود.

سرکار خانم لعبت والا

انتشار گزیده اشعار شما، « پرگشودنها به هوای پرواز » موجب کمال شادمانی و خرسندی است. من که در طول سالها شاهد کوششها و مجاهدتهای شما در امور مربوط به تجدد زنان در میهن عزیزمان بوده ام، این کار تازه را به فال نیک میگیرم و امیدوارم همچنان در خدمت فرهنگی و ادبی خود موفق باشید.

فرح پهلوی